

ZPRAVODAJ

září 2020

Ministerstvo zdravotnictví

www.mzcr.cz

Upozornění pro spotřebitele – pacienty – na neseriózní nabídky výrobků na internetu a doporučení, jak se v nabídkách orientovat

V současné době se na různých internetových stránkách a v tisku objevuje řada nabídek na výrobky, které jsou prezentovány jako mimořádně účinné při léčbě či prevenci řady onemocnění. Některé z těchto nabídek jsou neseriózní, uvádí klamavé informace a je zřejmé, že se nejedná o léčivé přípravky, které mohou deklarovat léčebné účinky.

Léčivé přípravky nejsou běžnými výrobky (či obchodním artiklem) a zacházení s nimi podléhá specifickému režimu a podmínkám stanoveným právními předpisy České republiky i Evropské unie, současně i dohodám v rámci mezinárodního práva. Primárním účelem těchto přísných podmínek je ochrana veřejného zdraví i zdraví jedince prostřednictvím zajištění kvalitních, bezpečných a účinných léčiv. Základní kritéria zacházení s léčivými přípravky obsahuje zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o léčivech“).

Pro běžného spotřebitele je mnohdy velmi obtížné rozlišit, zda nabízený výrobek je skutečně léčivým přípravkem nebo zda se jedná o jiný výrobek. V praxi jsou za léčivé přípravky zaměňovány zejména určité kategorie výrobků, a to doplňky stravy, zdravotnické prostředky a kosmetické prostředky.

Ministerstvo zdravotnictví proto uvádí následující základní doporučení, které může spotřebitelům (pacientům) usnadnit orientaci v internetových či tiskových nabídkách nejrůznějších výrobků.

V případě výrobku, u kterého si není spotřebitel jistý, zda se jedná o léčivý přípravek či jinou kategorii výrobků (např. doplněk stravy, kosmetický přípravek) nebo zda může jít i o neseriózní (klamavou) reklamu, doporučujeme:

- navštívit stránky [Státního ústavu pro kontrolu léčiv](#), kde lze v *Databázi léků* vyhledat všechny registrované léčivé přípravky v České republice podle názvu či léčivé látky – **jestliže v databázi výrobek není uveden, znamená to, že se nejedná o léčivý přípravek registrovaný v ČR**, nebo
- požádat svého ošetřujícího lékaře nebo lékárníka o prověření, zda se jedná o seriózní nabídku výrobku, či nikoliv.

Na neseriózní (klamavé, podvodné) nabídky výrobků na internetových stránkách nebo v tisku může spotřebitele upozornit skutečnost, že:

- nabídka (zejména internetová) neuvádí přesný kontakt na výrobce či distributora (na stránkách je uveden pouze objednávkový formulář),
- nabídka je sice uvedena v českém jazyce, ale zjevně se jedná o překlad, který je nepřesný a s výskytem slov v jiném jazyce,
- nabídka neuvádí přesné složení výrobku a množství jeho složek,
- **nabídka poukazuje na doporučení lékařů, což je v rozporu s obecnými legislativními požadavky na reklamu na léčivé přípravky i doplňky stravy**; současně je velmi časté, že na českých a zahraničních stránkách k danému výrobku bývá uvedena stejná fotografie lékaře, ale s jiným jménem,
- nabídka na doplňky stravy či kosmetické přípravky odkazuje na výsledky klinických studií, což může být zavádějící, neboť nelze srovnávat tyto klinické studie s klinickými studii prováděnými za dodržení přísných podmínek u léčivých přípravků za účelem prokázání účinnosti a bezpečnosti,
- nabídka je líbivá a slibuje „zázraky“ (často léčba nádorových onemocnění, „navrácení sluchové zdatnosti dokonce u osob s výraznou ztrátou sluchu“; „vyléčení“ cukrovky přírodním způsobem),
- nabídka často prezentuje, že se jedná o přírodní způsob léčby a mnohdy znevažuje účinnost a bezpečnost klasické léčby,
- nabídka týkající se doplňků stravy je s ohledem na skutečnost, že se jedná o potraviny, nepřiměřeně finančně nákladná,
- nabídka u doplňků stravy uvádí zavádějící a klamavé údaje např.: „*Výrobek je schválen Ministerstvem zdravotnictví*“ (Ministerstvo zdravotnictví však neschvaluje doplňky stravy, tyto jsou před prvním uvedením na trh pouze notifikovány (tzn. oznamovány) na Ministerstvu zemědělství); „*Výrobek je registrován v SRN*“, „*Schváleno lékaři v Evropě a USA*“, „*Náš lék doporučuje Ministerstvo zdravotnictví*“ apod.

Léčivé přípravky, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis mohou být vydávány pouze v „kamenné“ lékárně a není možný jejich zásilkový výdej. Přesto se na internetu objevuje řada zejména zahraničních nabídek na dodání (zásilkový výdej) léčivých přípravků, jejichž výdej je v České republice vázán na lékařský předpis.

Tyto nabídky se mohou zdát cenově výhodné, ale existuje zde riziko zaslání padělaného léčivého přípravku.

Padělané léčivé přípravky mohou ohrozit zdraví pacientů buď tím, že obsahují méně kvalitní léčivé a pomocné látky, nebo obsahují nesprávné množství těchto látek, či v neposlední řadě neobsahují žádné léčivé látky. V krajním případě mohou padělané léčivé přípravky obsahovat látky, které jsou pro lidský organismus škodlivé. Více na: <http://www.nebezpecneleky.cz/>

Léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis (tzv. „volně prodejné léčivé přípravky“) lze zakoupit buď v „kamenné“ lékárně, nebo prostřednictvím zásilkového výdeje (internetová nabídka lékárny), přičemž před nákupem léků prostřednictvím zásilkového výdeje doporučujeme zkontrolovat, že je lékárna pro zásilkový výdej schválená. Více na: <http://www.olecich.cz/>

Informace týkající se internetových nelegálních nabídek výrobků prezentovaných k léčbě řady onemocnění najdete na stránkách [Státního ústavu pro kontrolu léčiv](#) .

Více na stránkách www.mzcr.cz.

www.helpnet.cz

Vyléčené z koronaviru by měl sledovat plicní lékař

Pacienti, kteří prodělali covidovou infekci, by si měli nechat zkontrolovat plíce u plicních lékařů. U části vyléčených totiž nemoc zřejmě zanechává stopy a měl by je proto sledovat odborník. Upozorňují na to čeští pneumologové v rámci Světového dne plic, který připadá na 25. září.

„Ve Fakultní nemocnici Hradec Králové od tohoto léta systematicky sledujeme pacienty z Královehradeckého kraje, kteří prodělali onemocnění covid-19. Zaměřujeme se na případné pozdní následky v oblasti plic. Zatím jsme vyšetřili 79 pacientů průměrného věku 45 let. Většina (65) se s covidem-19 léčila doma, menší část (14) v nemocnici. Téměř polovina (49 %) všech nemocných ještě tři měsíce po prodělané infekci udává přítomnost respiračních příznaků (nejčastěji horšího dýchání – 21 %, kašle – 10 %, únavy – 17 % nebo bolestí na hrudníku – 9 %). Kromě toho 28 % z nich má po třech měsících stále porušený čich a 9 % chuť,“ popisuje dosavadní výsledky doc. MUDr. Vladimír Koblížek Ph.D., přednosta Plicní kliniky Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové.

„Při vyšetření plicních funkcí jsme u poloviny sledovaných pacientů našli lehce porušené funkce. Nejčastěji (37 %) sníženou schopnost přenosu kyslíku v oblasti

plicních sklípků, méně často pokles kyslíku v krvi při zátěži (7 %) a některé další změny. U přibližně 20 % nemocných kontrolní zobrazovací vyšetření plic (CT či RTG) ukázalo určité zbytkové postižení plicní tkáně. “

Všechna šetření hradečtí lékaři u účastníků studie ještě v následujícím roce dvakrát zopakují, aby mohli objektivně posoudit, jak rychle a zda vůbec potrvá návrat plicních funkcí a známek plicního postižení do normálu. Současně všem pacientům zanalyzují hladiny protilátek a známky buněčné imunity, aby zmapovali jejich nově získanou odolnost proti viru.

Podle prof. MUDr. Martiny Vašákové, Ph.D., předsedkyně České pneumologické a ftizeologické společnosti (ČPFS) vede cesta ke zdravým plicím přes pneumology.

„Pacienti s covid-19 chodí s prvními příznaky kromě praktiků právě za námi. Staráme se o ně i když se jejich stav zhorší a musí do nemocnice kvůli zápalu plic, tedy pneumonii, případně se ocitnou na plicních jednotkách intenzivní péče. Až se uzdraví, sledujeme je ambulantně, abychom případně včas zachytili případné trvalejší následky. Navíc jsme schopni rozeznat a pečovat i o jiné plicní nemoci, na které se kvůli koronaviru zapomíná,“ říká prof. Vašáková.

Podle předsedy Českého občanského spolku proti plicním nemocem MUDr. Stanislava Kosa, CSc., je covid-19 infekcí dýchacích cest.

„Virus však může postihnout celé tělo. Nejčastějším důvodem, proč lidé s covidem končí v nemocnicích nebo potřebují intenzivní péči, jsou dýchací potíže spojené s nízkou hladinou kyslíku. Naším pacientům s již existujícím plicním onemocněním tak doporučujeme pečlivě se řídit již známými preventivními opatřeními – vyhýbat se davům, dodržovat hygienické zásady, a jako každý rok – nechat se očkovat proti chřipce, pneumokokům a dalším nemocem, které by mohly jejich stav zhoršit,“ doplňuje MUDr. Kos.

Přínos plicních lékařů ve zvládnání nemoci podle něj ocenila i European Lung Foundation, která udělila svoji letošní cenu ELF Award všem zdravotníkům a především těm, kteří pracují v pneumologii a podílejí se na zvládnání covidové pandemie. Podrobnější informace o tom je možné najít na www.pneumologie.cz.

Revoluce v kontaktování tísňové linky 155

Tým aplikace Záchranka přichází s unikátní novinkou. Díky podpoře Nadace Vodafone a Ministerstva zdravotnictví ČR po více než roční spolupráci s odborníky uvedl do praxe videopřenosy z místa nehody na dispečink zdravotnické záchranné služby. Oči záchranářů se tak dostávají na místo události ještě před příjezdem sanitky.

Jak videopřenosy fungují?

Nová technologie doplní standardní volání na linku 155. Volající může zdravotnickou záchrannou službu kontaktovat klasickým voláním 155 nebo stiskem nouzového tlačítka v aplikaci Záchranka.

Až operátoři tísňové linky rozhodují o tom, zda je třeba videohovor zahájit či ne. Pokud se pro něj rozhodnou, zašlou na telefonní číslo volajícího SMS zprávu, jejímž otevřením se aktivuje videopřenos.

Hovor, na jehož základě byl videopřenos spuštěn, i nadále bez přerušení běží na pozadí, zvuk videa není přenášen. Současně je znovu sdílena poloha volajícího a otevírá se i okno pro chat. Toto vše funguje i v případě, kdy volající nemá nainstalovanou aplikaci Záchranka.

Přenos videa je možný pouze pokud má člověk připojení k internetu (ať už 4G/LTE, 5G či WiFi) a kameru v telefonu.

Při vývoji celé technologie byl kladen zásadní důraz na bezpečnost přenášených dat – veškerý přenos obrazu je pouze krátkodobý a nikde se neukládá, komunikace probíhá pouze mezi telefonem volajícího a konkrétním pracovištěm operátora či operátorky zdravotnické záchranné služby, případně posádky, která jede na místo nehody k případu.

Videopřenosy jsou využitelné v těchto případech:

1. **Mimořádné události** – např. hromadné autonehody – kdy videopřenos umožní operátorům linky 155 získat přehled o celé situaci. Ti tak mohou volajícímu poradit, jak roztrždit zraněné, komu se věnovat v záchrance jako prvním apod. Podle situace na místě také mohou operátoři zvolit odpovídající prostředky,

- kteřé jsou k záchranné akci nutné – zda je potřeba letecká záchranná služba, lékař, nebo sanitka se záchranáři.
2. **Telefonicky asistovaná první pomoc (TAPP)** – kdy můžou operátoři až do příjezdu posádky na místo lépe navigovat záchránce, kontrolovat, zda je při srdeční masáži dodržována správná frekvence a hloubka stlačování hrudníku, zda mají záchráncei správně umístěné ruce apod.
 3. **Volající s vadou sluchu** – v případě, že má uživatel v aplikaci Záchranka uvedeno, že je neslyšící, můžou operátoři rovnou zahájit videopřenos, jehož součástí je také chat. Neslyšící tak skřze kameru ukážou, co se stalo a domluví se prostřednictvím chatu. Odpadá tak významná komunikační bariéra.
 4. **Přenos obrazu zasahující posádky** – záchranáři mohou využít technologii pro přípravu před příjezdem na místo nehody už během jízdy v sanitce/ během letu apod.

Více informací je na stránkách [aplikace Záchranka](#).

f i n a n c e ...

Košík.cz

www.helpnet.cz

Košík.cz pomáhá chránit seniory a lidi se ZTP a ZTP/P průkazkou. Zadotoval pro ně roušky, dezinfekce, vitamíny nebo hotová jídla

Ochranné pomůcky jako jsou respirátory, roušky, rukavice, antibakteriální mýdla, dezinfekce nebo vitamíny podporu imunity. Ale také vybrané hotová, čerstvě zchlazená hlavní jídla. To vše mohou v současnosti nakupovat seniory nebo jejich blízcí na Košíku s až 52 % slevou. Nabídka, kterou je možné spolu s ostatními dotovanými potravinami v klubu Plná péče, určeném seniorům nad 65 let a držitelům průkazů ZTP a ZTP/P, bude platit do odvolání. Nejen seniory zároveň mohou využívat distanční předání nákupu, při kterém nepřijdou do styku s kurýrem.

Počet závozu potravin do domácností dříve narozených nebo hendikepovaných za poslední týden na Košíku opět stoupl. Přibývají také nové registrace do programu Plná péče, který Košík provozuje s Kontem Bariéry. Zájem přímo souvisí se zaváděním preventivních opatření, ale také zvýšeným rizikem sezonních epidemií.

Košík podle odhadů v současnost rozveze zhruba každý pátý nákup do domácnosti seniorů nebo lidem, kteří o seniory pečují. Skokově také přibyl počet dotazů na lince klubu.

"Obsloužit dobře a bezpečně seniory považujeme v současné situaci za společenskou povinnost. Právě na ně, pokud navíc žijí bez podpory rodiny, celá situace dopadá velice náročně. Z hovorů na lince klubu Plná péče například víme, že jsou zmatení z přijímaných opatření, velice často s námi konzultují celkovou situaci," říká Tomáš Jeřábek, CEO Košík.cz.

"Zajistit jim dotované základní pomůcky a doručovat jim nákupy bezpečně a bez rizika, že se venku nakazí jakoukoli sezonní virózou, je pro nás to nejmenší. V rámci klubu Plná péče jsme navíc opět připraveni přijmout další opatření, pokud se situace zhorší – například znovu zavést ve spolupráci s partnery koncept potravinových balíčků,"

Mezi dotovanými položkami se objeví 28 nových položek jako jsou latexové rukavice, respirátory FFP2, roušky, antibakteriální a dezinfekční gely a mýdla. Z prostředků na podporu imunity se jedná hlavně o doplňky stravy v podobě tablet se směsí důležitých vitamínů nebo rybího olej, bylinné kapky na podporu průdušek, horký zázvorový nápoj, ale i 100% rakytníková šťáva.

Zvýhodněná nabídka se týká i čerstvě zchlazených jídel Hotovky by Košík s garantovanou dobou spotřeby minimálně 3 dny od doručení. Ty Košík.cz nyní rozváží do všech svých hlavních závozných oblastí a mohou si je tak poprvé nově dopřát i zákazníci mimo Prahu a okolí. Na členy klubu Plná péče pak čeká výběr 12 hlavních jídel a polévek s více než 10% slevou.

Klub plná péče funguje ve všech hlavních závozných oblastech Košíku pro všechny seniory nad 65 let a držitele průkazů ZTP a ZTP/P. Aktivace členství probíhá přes zákaznickou linku. Při prvním nákupu kurýr oproti dokladu ověří věk zákazníka nebo ZTP kartu.

Členové klubu Plná péče si mohou vybírat ze 65 výrobků. Od pondělí do čtvrtka od 9 do 16 hodin mají dopravu zdarma a cena za dopravu je jim následně vrácena v rámci kreditů na nákup. V ostatních časech je doprava zpoplatněná podle běžného tarifu. E-shop Košík.cz je také mohou využívat osoby se zrakovým postižením, protože je uzpůsoben pro slepecká čtecí zařízení.

pomozte vyplnit dotazník...

Informační podpora osob s DMO

Spolek SDMO – Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně uvítá vyplnění dotazníku, který má sloužit ke zjištění témat o dětské mozkové obrně, o nichž by měl informovat vznikající portál.

V současné době probíhá obnova činnosti spolku, jehož posláním je podpora osob s DMO. Uvědomujeme si, že pozornost věnovaná tomuto onemocnění a podpora osob s obrnou je dlouhodobě nedostatečná. V letošním roce jsme získali grant od Úřadu vlády, který využijeme na vytvoření informačního portálu pro osoby s DMO a všechny, kdo o ně pečují.

Chtěli bychom, aby pro vás byl portál skutečně užitečný a nabízel informace, o které máte zájem. Proto jsme připravili dotazník, ve kterém zjišťujeme, co všechno vás v souvislosti s DMO zajímá, a prosíme o jeho vyplnění.

Dotazník můžete vyplnit na této stránce: <https://forms.gle/9CM669Xhun9DopRw8> Najdete zde i instrukce, jak dotazník vyplnit. Vyplnění dotazníku a zpracování výsledků je samozřejmě zcela anonymní.

www.presbariery.cz

Nová asistenční služba na nádražích pro cestující s pohybovým omezením

Správa železnic v září zavedla bezplatnou asistenční službu pro cestující s pohybovým omezením. Mobilní čety pomáhají lidem při přesunu přes nádraží až k nástupištím. Služba, kterou si cestující musí objednat předem prostřednictvím elektronického formuláře na <https://asistence.oneticket.cz/>, je k dispozici na 869 nádražích po celé České republice.

Službu tvoří většinou dva pracovníci, kteří asistují lidem se sníženou schopností pohybu, ale i orientace. Jednadvacet mobilních čet je rozděleno do 21 provozních obvodů. Asistenční tým čeká na cestujícího v předem smluvený čas na dohodnuté stanici.

Více informací a objednávkový formulář naleznete [zde](#).

podpora pečujícím...

www.helpnet.cz

Mnohdy je těžké zjištění, že i já potřebuji pomoc

Proč také fungují linky důvěry, kam – zcela anonymně, bez dalších závazků – můžete zavolat nebo napsat.

Pomáháte ostatním v práci nebo v osobním životě? Fungujete jako vrba? Obrací se na vás vaši známí s prosbou o pomoc, vyslechnutí, radu? Komunikujete celé dny s lidmi a hledáte cesty, jak jim pomoci? Hledáte řešení z problémů ostatních lidí? Pečujete o druhé?

Pokud čtete dál, předpokládáme, že jste na jednu z těch výše uvedených otázek odpověděli – ano. Takže ještě jedna otázka? Potřebujete i vy někdy pomoc?

Odpověděli jste – ne? Opravdu jste se nedostali do situací, kdy jste cítili, že byste potřebovali od druhého pomoc?

Pokud nejste filmový akční hrdina (a i tomu nepomáhají jen jeho svaly či bystrý mozek), tak jste jednoznačně člověk společenský, a ten ke svému fungování potřebuje dávat i brát. Vyvažovat energii, dobíjet „baterky“, sdílet a vnímat, že na trápení není sám.

Souhlasíte? V pomáhajících profesích však převládá pocit, že když pomáhám druhým, tak si musím umět pomoci sám. Když jsem například psycholog, tak přece nepotřebuji pomoci psychologa, a pokud potřebuji, tak to jsem profesionálně selhal. Opravdu?

Někdy pomoci potřebuje každý

Nejde přece o to, zda umím nebo neumím pomáhat druhým. Ale nebýt na trápení či těžké situace sám. Mnohdy totiž v terapiích nejvíce zafunguje možnost se vypovídat, nahlédnout na svoji potíže i z jiného úhlu, uvidět vše v jiném světle. To přinese nové možnosti, novou sílu i využití dosud skrytých vlastních zdrojů. Člověk, který každý den zdvihá ostatní ze země, může někdy dopadnout na zem ta nešťastně, že bude potřebovat, aby ho někdo podepřel a podal mu pomocnou ruku.

„A právě z tohoto důvodu fungují linky důvěry, kam – zcela anonymně, bez dalších závazků – můžete zavolat nebo napsat. Díky možnosti vyslovit svoje obtíže nahlas, pomoci druhého profesionála zklidnit rozjitřené emoce, zjištění nových informací či informací v jiném kontextu, pak člověk má energii svou obtížnou situaci unést a dál fungovat pro pomoc druhým i sobě,“ říká ředitelka Modré linky Hana Regnerová.

Příběh

To, že by člověk neměl zůstat na trápení sám, si dovolíme ilustrovat následujícím příběhem.

Člověk chovající koně jim na vzdálené pastviny po vyschnutí potoka nosil každý den vodu. Staral se den, co den a byl schopný a zvyklý se o vše postarat.

Jenže pak ho to začalo zdravotně zmáhat, protože koně potřebovali více vody, když se narodila hříbata. Člověk už neměl sílu nosit takovou zátěž, nevěděl, co dál a už neviděl jinou možnost než koně prodat. Bylo mu to velmi líto, byl toho jeho život, dlouhé dny přemýšlel, co má dělat.

Pak náhodou potkal souseda. Ten viděl, že je celý zadumaný, oslovil ho a člověk se mu svěřil. Soused ho vyslechl a pak si vzpomněl, že někdo z okolí prodával staré

auto. Nešlo by jezdit na pastviny autem? Bez řidičáku asi těžko. Ale co třeba druhý soused, který každý den jezdí okolo pastvin? Nemohl by pomoci?

Nakonec nebylo ani staré auto, ani nepomohl druhý soused. Člověk si díky povídání o možnostech vzpomněl, že pozemky na druhé straně vesnice, které mají přístup k vodě, jsou k pronájmu. A tak celou věc vyřešil. Zvládnul to sám, ale kdyby se nespověřil sousedovi, nenapadlo by ho to, a ztratil by své koně. Stačilo tak málo.

A i vám stačí tak málo, zavolat či napsat na Modrou linku. Je to jednodušší než zůstat na obtížné situaci sám.

Modrá linka

www.helpnet.cz

Osobnost neziskového sektoru

Nominace na ocenění v tradiční soutěži je možné zasílat do 30. října 2020.

Hledáme pracovníky v neziskových organizacích, kteří svou činností dlouhodobě přispívají k tvorbě silné občanské společnosti a v uplynulém roce se obětovali pro své blízké nad rámec pracovních povinností.

Pokud víte o někom, kdo by si takové ocenění zasloužil, nominujte ho prosím prostřednictvím tohoto formuláře: <https://forms.gle/V5ZrHTWaJkbjWFF58>

O vítězi rozhodne vzájemně nezávislá porota složená ze zástupců neziskového sektoru a veřejné sféry. Vyhlášení Osobnosti se bude letos z důvodu pandemie koronaviru konat on-line formou.

Ceny budou předány vítězům dle vzájemné domluvy. Na parametrech soutěže se jinak nic nemění.

Partnerem projektu je Hlavní město Praha.

Redakční rada:

Bc. Daniela Jeníčková, d.jenickova@arpzpd.cz

Vydává Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z.s.

Karlínské nám. 12

186 03 Praha 8 – Karlín

(pro vlastní potřebu)

e-mail: asociace@arpzpd.cz [http:// www.arpzpd.cz](http://www.arpzpd.cz)